

- Cesty mezinárodního práva do LP: už byla práva, byl i systém, tak proč do toho tahat mezináro? – vlastně paradox, protože jednotlivec nebyl tradičně subjektem MPV, poté se postupně stal destinatářem a pak subjektem – on je právě tím, kdo nahloďává výlučnost státu jako subjektu MPV – kdo ještě? Některá LP témata nelze řešit na úrovni vnitrostátní. Kde byste hledali témata, na kterých se lidská práva v MPV profilovala?
 - a) **Práva cizinců:** - pokud cizinec vyčerpал vnitrostátní prostředky nápravy, začal ho hájit jeho stát, což vyvolalo potřebu kodifikovat, jak je hájit: arbitráže, komise (mezi státy): To je uvažování typické pro common law systémy, proto přišlo hned poté, co common law mělo dva státy;) : Jay Commision dle Jay Treaty 1794 (zajaté lodě apod....) U.K. vs. U. S., v 19. stol vytvoření konceptů rovného zacházení (LA) a zacházení na základě minimálního standardu (Případ určitých německých zájmů v polském Horním Slezsku (1926 PCIJ); vychází z přirozeného práva – člověk má práva, ať je kdekoli: viz Deklarace o lidských právech jednotlivců, kteří nejsou občany země, v níž žijí UN GA 1985
 - b) **Diplomatické právo:** už vyslanci faraonů a Římanů měli výsady, vztahuje se na vyslance a další diplomaty a na hlavy a představitele států, na jednu stranu je to část MPV, která má sloužit zachování komunikace mezi státy, na druhou stranu jsou to individuální subjektivní práva založená MPV, jejichž nositeli jsou konkrétní osoby (dnes Vídeňské úmluvy o diplomatických vztazích 61 a konzulárních vztazích 63)
 - c) **Právo válečné (nikoli várečné) a humanitární:** válka je typická situace mezinárodních vztahů, v níž jsou LP ohrožena, a to jak vůči vlastním občanům (suspensivní klauzule mezinárodních dokumentů), tak zejména navenek. Právo válečné: už od Grotia (*De jure belli ac pacis*) – zaměřeno na pravidla vedení války mezi komatanty; právo humanitární: zaměřená na oběti války (zranění, zajatci, civilisti). Kdy se tato práva vyvinula a proč? – polovina 19. stol. Díky mechanizaci války a zároveň nárůstu humanismu – Verneovský paradox
 - i. **Lieber Code 1863** –na válku Severu proti Jihu
 - ii. **Henri Dunant** – tatáž doba: 1859 viděl při obchodní cestě následky Solferina, Vzpomínky na Solferino,1863 Mezinárodní výbor Červeného kříže, 1864 Ženevská konference (16 států a ICRC) a Ženevská konvence o zlepšení podmínek zraněných v polních armádách – 1901 dostal 1. Nobelovu cenu míru
 - iii. **1899 a 1907 Hábské konference:** zjemnění pravidel války, nepodařilo se dosáhnout odzbrojení
 - iv. **1929 Ženevské úmluvy o válečných zajatcích**
 - v. **1949 (+ protokoly 1977) 4 Ženevské úmluvy (65/1954 Sb.):** Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných a nemocných příslušníků ozbrojených sil v poli, Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných, nemocných a trosečníků ozbrojených sil na moři, Ženevská úmluva o zacházení s válečnými zajatci, Ženevská úmluva o ochraně civilních osob za války + protokoly dopadající i na vnitrostátní konflikty – smysl je, aby některá nejzákladnější LP byla zachována i po dobu války – viz zajatci, čl. 13 – 16:

„Čl.13
Lidské zacházení s válečnými zajatci Zákaz represálií
S válečnými zajatci se musí vždy nakládat lidsky. Každý nezákonný čin nebo opomenutí se strany mocnosti, v jejíž moci jsou, které by měly za následek smrt nebo které by vážně

ohrožily zdraví válečného zajatce, který je v její moci, jsou zakázány a považují se za vážné porušení této úmluvy. Zejména nesmí žádný zajatec být podroben tělesnému zmrzačení nebo lékařskému či vědeckému pokusu jakéhokoli druhu, který není odůvodněn lékařským ošetřováním dotčeného zajatce a který není v jeho prospěch.

Váleční zajatci musí rovněž být vždy chráněni zejména před každým násilným činem nebo zastrašováním, před urážkami a před zvědavostí obecnosti.

Represalie proti nim jsou zakázány.

Čl.14

Respektování osobnosti válečných zajatců

Váleční zajatci mají právo, aby bylo za všech okolností šetřeno jejich osobnosti a jejich cti.

S ženami budiž nakládáno se všemi ohledy příslušejícími jejich pohlaví a budiž s nimi v každém případě zacházeno stejně příznivě jako s muži.

Váleční zajatci si uchovávají svou plnou občanskou způsobilost, jak ji měli v okamžiku, kdy byli zajati. Mocnost, v jejíž moci jsou, nesmí omezovat její výkon ani na svém území ani mimo ně, leč v míře, již vyžaduje zajetí.

Čl.15

Zaopatření a ošetřování válečných zajatců

Mocnost, v jejíž moci jsou váleční zajatci, je povinna postarat se zdarma o jejich zaopatření a poskytnout jim zdarma lékařské ošetření, kterého vyžaduje jejich zdravotní stav.

Čl.16

Zásada rovného zacházení

S přihlédnutím k ustanovením této úmluvy o hodnosti a pohlaví a s výhradou příznivějšího nakládání, jehož by se dostalo válečným zajatcům s ohledem na jejich zdravotní stav, věk a jejich odborné schopnosti, musí mocnost, v jejíž moci jsou zajatci, se všemi zacházet stejným způsobem, bez jakéhokoli nepříznivého rozlišování z důvodů rasy, národnosti, náboženství, politického přesvědčení nebo jiného důvodu, založeného na podobném znaku.“

vi. dopad na tuto oblast mají i jednotlivé mezinárodní tribunály

- d) **Otroctví:** největší absurdita v kontrastu s humanitou osvícenství a 19. stol.! : Lord Mansfield: Somerset case (1772):“*Slavery is so odious, thata nothing can be found to support it“*“, odsouzeno 1815 Vídeňským kongresem – Proč je to mezinárodní téma? Nutnost stáhání na volném moři...Bilaterální smlouvy U. K. o stáhání lodí podezřelých z převážení otroků, 1890 Bruselská konference – konsenzus, 1937 – Společnost národů stále informována o otroctví, ani moderní doba ho není zbavena
- e) **Práva menšin:** zatímco zrušení otroctví je důsledkem volání po alespoň základní lidské důstojnosti, práva menšin usilují o mnohá jiná – otroctvím tak byla odstraněna opožděnost vůči některým, zatímco práva menšin jsou pionýři u práva na vzdělání, jazyková práva aj.:

- Vídeňský kongres 1815 v rámci rozpadu Polska apeloval na státy, ať chrání své Poláky,
- 19. století ve znamení nacionalismu a sebeuvědomění národů (konec až v právu na sebeurčení při WW1),
- navíc častý nátlak na Turecko, ať neutlačuje své křesťany,
- po WW1 rozpad států a ve Versailles tlak na respektování menšin v nových státech, aby zase nenarušovaly mezinárodní klid + plebiscity (rozpad Šlesvicka) + masové přesuny obyvatel, nucené a výměnné (Řecko a Bulharsko) za dozoru mezinárodních komisí + garanční menšinové klauzule v mírových smlouvách (pro Albánii, Pobaltí, Finsko...), dohled dohodových mocností, poté Společnosti národů, Stálý dvůr mezinárodní spravedlnosti a *Case Concerning the Question of Minority Schools in Albania (1935)* zajištění rovnosti mezi menšinami a většinou

f) uprchlíci: Osoba nepřináležející k žádnému státu představovala abnormalitu, kterou bylo potřeba vyřešit. Příkladem může být definice, kterou Společnost národů zahrnuje do **Opatření vztahujícího se k otázce průkazů totožnosti pro ruské a arménské uprchlíky** z 12. 5. 1926, které definovalo ruského uprchlíka jako „jakoukoli osobu ruského původu, která nepožívá nebo již nepožívá ochranu vlády Svazu sovětských socialistických republik a která nezískala jinou státní příslušnost.“

Úmluva o mezinárodním postavení uprchlíků ze dne 28. října 1933 (publ. pod č. 179/1935 Sb. z. a n.)

Úmluva týkající se statusu uprchlíků pocházejících z Německa z roku 1938, v článku 1 odst. 1 písm. a) zahrnovala do osobní působnosti Úmluvy „osoby, jež mají nebo dosud měly německé státní občanství a nemají jiné státní občanství a jež prokázaly, že nepožívají, právně či fakticky, ochranu německé vlády.“ – Mann a Nobelova cena?

g) ILO: MOP 1919, řada úmluv na zabezpečení důstojných pracovních podmínek, zákaz dětské práce apod.

IV. Přelom po 1945

- Optimismus poválečný a systém OSN
- Dosud dva myšlenkové pohledy: přirozenoprávní (osvícenství) a pozitivistický (ne vždy je horší, třeba minimální standard zacházení s cizinci má přirozenoprávní povahu, zatímco národní zacházení pozitivněprávní, navíc některá práva se asi nedají odvodit z přirozených práv a přesto jsou pozitivně přiznána – svobodný přístup k informacím – je to relativizováno vzájemnou propojeností LP)
- Po 1945 koexistuje se třemi myšlenkovými proudy, jež postupně nastupují
 - a) Západní – o tom mluvím pořád, důraz na základní, občanská a politická práva, jednotlivec jako střed světa (kantovské uvažování)
 - b) Socialistický – nastupuje po 1945 se vznikem bloku, potlačení základních a politických práv, posílení sociálních a hospodářských práv + důraz na povinnosti – viz Ústava ČSR 1948 (práva a povinnosti občanů, § 9 odst. 3: „(3) Nikdo nesmí zneužívat vlastnického práva ke škodě celku.“
 § 20 „(1) Každý má právo uvádět své názory a výsledky své tvůrčí duševní činnosti v obecnou známost a je jakýmkoli způsobem rozšiřovat a předvádět. (2) Toto právo lze zákonem omezit jen se zřetelem k veřejnému zájmu a ke kulturním potřebám lidu.“; v preambuli celé národní dějiny od husitství až k osvobození Prahy Rudou armádou,
 Totéž ve vztahu k Ústavě ČSSR 1960, Socialismus v naší zemi zvítězil, Hlava Druhá: Práva a povinnosti občanů: - řazení práv je tímhle pohledem, nejdříve

rovnost, právo na práci, právo na odpočinek po práci, právo na léčebnou péči, vzadu se krčí svoboda projevu: „Čl.28

(1) *V souladu se zájmy pracujícího lidu je všem občanům zaručena svoboda projevu ve všech oborech života společnosti, zejména také svoboda slova a tisku. Těchto svobod občané užívají jak v zájmu rozvoje své osobnosti a svého tvůrčího úsilí, tak k uplatňování své aktivní účasti na správě státu a na hospodářské a kulturní výstavbě země. K těmto cílům se zaručuje svoboda sbromažďovací a svoboda pouličních průvodů a manifestací.*

(2) *Tyto svobody jsou zajištěny tím, že se pracujícím a jejich organizacím dávají k dispozici vydavatelství a tiskové podniky, veřejné budovy, sály, prostranství, jakož i rozhlas, televize a jiné prostředky.*“

Pak nastupují povinnosti čl. 34 až 38: „Čl.34 *Občané jsou povinni zachovávat ústavu i ostatní zákony a dbát ve všem svém konání zájmů socialistického státu a společnosti pracujících.*

Čl.35 *Občané jsou povinni chránit a upevňovat socialistické vlastnictví jako nedotknutelný základ socialistického zřízení a zdroj blahobytu pracujícího lidu, bohatství a síly vlasti.*

Čl.36 *Občané jsou povinni svědomitě a poctivě vykonávat veřejné funkce, ke kterým je pracující lid povolal, a považovat jejich plnění k prospěchu společnosti za věc své cti.*

Čl.37 (1) *Vrcholnou povinností a věcí cti každého občana je obrana vlasti a jejího socialistického zřízení.*

(2) *Občané jsou povinni vykonávat službu v ozbrojených silách podle zákona.*

Čl.38 *Neodlučnou součástí občanských povinností je úcta k právům spoluobčanů, jakož i uvědomělé zachovávání pravidel socialistického soužití.*“

c) Pohled třetího světa: bude probráno v semináři o universalismu v. partikularismu LP, dán nástupem nových států po dekolonizaci a nové vnímání světa (v roce 1945 51 členů, od 2006 192 členů – poslední Černá Hora, předtím Východní Timor a Švýcarsko, důraz jednak na pestrost (akceptace odlišných myšlenkových světů) a jednak na některá nová LP vzešlá z dekolonizace, zejména skupinová práva: Na jakých právech je postavena dekolonizace? právo na rozvoj a právo na sebeurčení (dle Sudra neexistuje) – z toho jsou západní teoretici v šoku

- Vytvoření nového systému

Rekapitulace hlavních univerzálních, regionálních a vnitrostátních instrumentů ochrany lidských práv a mechanismů jejich ochrany podle těchto instrumentů

Šturma, P.: Mezinárodní a evropské kontrolní mechanismy v oblasti lidských práv. Praha, C. H. Beck, 2003, str. 5 – 44.

- Vytvoření nového systému po 45

ČRo – nejprve zmínit LZPS (jako jediný opravdu zásadní dokument)

soudy (zejména NSS a odkaz na primární účel v ochraně veřejných subjektivních práv v § 2 SRS) a Ústavní soud

ombudsman

Rada vlády pro lidská práva - v čele Zmocněnec vlády pro LP (Jan Litomyský): je poradním orgánem vlády České republiky pro otázky ochrany lidských práv a základních svobod osob v jurisdikci České republiky, který byl zřízen usnesením vlády ČR č. 809 ze dne 9. prosince 1998. Sleduje dodržování a naplňování Ústavy České republiky, Listiny základních práv a svobod a

dalších právních norem upravujících ochranu a dodržování lidských práv a základních svobod. Rada dále sleduje vnitrostátní plnění mezinárodních závazků České republiky v oblasti ochrany lidských práv a základních svobod, zejména závazků plynoucích z:

- a. Mezinárodního paktu o občanských a politických právech,
- b. Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech, c. Úmluvy o ochraně základních lidských práv a základních svobod,
- d. Mezinárodní úmluvy o odstranění všech forem rasové diskriminace,
- e. Úmluvy o právech dítěte,
- f. Úmluvy o odstranění všech forem diskriminace žen,
- g. Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání
- h. Rámcové úmluvy o ochraně národnostních menšin.

Celkový přehled na <http://www.radaevropy.cz/umluvy.php>

ČRs

ministrů bez portfeje

Rada vlády pro národnostní menšiny

Rada vlády pro záležitosti romské komunity

Rada vlády pro rovné příležitosti žen a mužů – předsedkyně MbP

EUo

- Evropský soudní dvůr (už nyní zohledňuje Chartu základních práv EU)
- Evropský ombudsman (jeden z důsledků evropského občanství)
- Jinak dlouho na bázi různých expertních skupin a setkávání národních představitelů (European group of national institutions for Promotion and Protection of Human Rights – European group of NHRI's – dvakrát za rok slet ombudsmanů)

EUs

Charta Společenství základních sociálních práv pracovníků – 1989 (slavnostní prohlášení, které Komise naplňuje svou legislativou)

European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions (Dublin Foundation) – nař. 1365/75 – jen aby kolonka nebyla prázdná

European Monitoring Centre on Racism and Xenophobia – Vídeň, poskytuje evropským státům data o xenofobii, nař. 1035/97 – Komise je musela brzdit, aby se nezabývala jinými LP, ale státy se rozhodly opačně (Vídeň chtěla v rámci obchodů se sídly sídlo nějaké silné instituce) a přeměnily ji na **European Union Agency for Fundamental Rights** – nař. 168/2007 – 15.2.2007 – nebude monitorovat v normativním slova smyslu a kritizovat, ale jen radit a poskytovat posudky, jen „research and monitoring“, vydávat výroční a tematické zprávy, komunikovat s občanskou společností - o co méně pravomocí, o to složitější struktura: Management Board, Executive Board (včetně osoby z CoE – je vůbec otázka, jestli EU do CoE nevstoupí), Scientific Committee a Director – Marten Kjärum na 5 let od 6/2008

REo (všichni kromě Běloruska-to je žadatel s pozastaveným statusem, protože nedodávalo zprávy o stavu LP, poslední člen je Černá Hora od 5/2007) – ESLP – sídlo a počet soudců? – dnes 45 soudců, 5 devítičlenných sekcí – z nich se vždycky ustaví sedmičlenný senát-chamber (+ 17 členů ve velkém senátu), předseda Jean-Paul Costa

- **Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod 1950**, původně dvojice orgánů, zrušení dvojstupňovosti 11. Protokolem od 1. 11. 1998

- Individuální stížnosti, mezistátní (Severní Kypr, Severní Irsko...)
- Možnost přiznat náhradu materiální újmy, morální újmy, nákladů řízení
- Dohled nad výkonem Výborem ministrů
- Nemůže zrušit rozhodnutí či zákon, v poslední době ale propracovává, co je účinným prostředkem nápravy a vnitrostátní právní řády na to začínají pamatovat: návrh vlády na zrušení právního předpisu dle § 117 ZÚS a obnova řízení v trestní věci dle § 118 ZÚS
- Oběť svého úspěchu a reformní návrhy (2004 – 44 128 stížností)
- Kromě toho také **Commissioner for Human Rights** – od roku 1999, dnes Thomas Hammarberg, navštěvuje země, vydává zprávy, upozorňuje na problémy

REs:

- **Evropská úmluva o odškodňování obětí násilných trestných činů 1983** (Evropský výbor pro trestní problematiku (CDPC) Rady Evropy)
- **Evropský výbor proti mučení zřízený** Evropskou úmluvou o zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání 1987
- **Evropská rámcová úmluva na ochranu menšin 1995** (zprávy pro gen. tajemníka RE)
- **Evropská charta regionálních či menšinových jazyků 1992** (Výbor expertů a zprávy pro gen. tajemníka)
- **Evropská sociální charta 1961** a její Výbor expertů prošetřující periodické zprávy (i kolektivní stížnosti)
- **Úmluva na ochranu lidských práv a důstojnosti lidské bytosti v souvislosti s aplikací biologie a medicíny (Úmluva o lidských právech a biomedicíně) 1997** – ESLP k ní vydává stanoviska
- **Evropská úmluva o výkonu práv dětí – 1996** – dozírá Stálý výbor
- **Bez vlastní úmluvy také Evropská komise proti rasismu a netoleranci:** založena summitem ve Vídni 1993, každý člen RE tam může mít zástupce, sleduje legislativu a vnitřní vývoj, formuluje doporučení: statut dnes: Resolution Res (2002)8 on the statute of the European Commission against Racism and Intolerance
- **+ nad rámcem RE je ještě OBSE** (původně KBSE - Závěrečný akt Helsinské konference z roku 1975 a jeho tři košíky: bezpečnost, spolupráce a humanitární záležitosti, v zásadě bezpečnostní organizace dnes 56 států, organizuje pozorování při volbách)

OSN-Charter based bodies (už dle čl. 1 Charty „podporování a posilování úcty k LP“)- založeno GA-10.12. 48 vyhlášená Všeobecná deklarace lidských práv (rezoluce GA UN) – zastavit se u její povahy – ius cogens+ podle ní jedou Charter bodies

Commission on Human Rights (CHR), bylo od roku 1946 těleso ECOSOC – letos zanikla svou 62. schůzí – 53 členů, příliš politizována, vliv regionálních skupin a jejich bloků, některé země tam byly proto, aby zabránily vlastní kritice (2002-Vietnam, Sýrie, Čína...), ve výsledku dle Freedom House nadreprezentovány, 2002 africká skupina určovala předsedu a navrhla Libyi, USA se naštvaly a daly ultimátum – výsledek je Res. 60/251, výslovně zmíněna role NGO's – aktivní jsou hlavně L. A. NGO's

Sub-Commission on the Promotion and Protection of Human Rights – také zrušena dle Res. 60/251 - původně 'Sub Commission on Prevention of Discrimination and Protection of Minorities' z 1947, přejmenována 1999, 26 nezávislých expertů podle zeměpisného uspořádání, byla think-tank, nikoli orgánem vyšetřovacím, činila obecná doporučení

Rada lidských práv: Human Rights Council – letos vznikl, 47 členů (USA proti, chtěly menší těleso), převzal Special Procedures založené Commission on Human Rights

Obecná politická kontrola dosud: Veřejná procedura podle Resoluce ECOSOC 1235 (přijata v roce 1967 reakcí na porušování LP v JAR a portugalských koloniích a na to, že Komise dostávala spoustu podnětů, ale neměla mechanismus na jejich zpracování) – projednávala HR Commission veřejně v reakci a systematické porušování LP

Neveřejná procedura podle Res. 1503 z 1970 také HR Commission vycházející z oznámení jednotlivců a jiných subjektů, ti se ani nedozví výsledek, Subkomise informovala Komisi, ta mohla informovat ECOSOC či GA, které mohou vládu veřejně odsoudit, o všem se ale hlasovalo, proto to mohl ten stát mnohdy zablokovat

Další mimosmluvní monitorovací mechanismy: zvláštní zpravodaj, nezávislý expert či pracovní skupina (např. pracovní skupina pro svévolné zbavení svobody 1980, ta byla první) – dnes 28 tematických, 10 podle zemí (Burundi, Kambodža, KILDR, Dem. rep. Kongo, Barma, Palestinská území, Haiti, Libérie, Somálsko, Súdán) – většinou je to vykonáváno jako „vedlejšák“

Usazuje se, v jaké podobě to bude převzato HRC, bude to víc „orientováno na oběť“ – pod HRC vzniká nová struktura filtrů: „new Complaint Procedure“ na velká porušování LP založená na proceduře 1503 („consistent patterns of gross and reliably attested violations of all human rights and all fundamental freedoms occurring in any part of the world and under any circumstances“): taky tajná

1. filtr: Working Group on Communications odmítne dopisem předsedy nesmysly
2. filtr: Working Group on Situations (po 5 expertech, dvakrát za rok setkání) – většinou zamítnou nebo postoupí Radě
3. Rada může přejít z neveřejné procedury do veřejné a využít své mechanismy: Universal periodic review, Country review of problematic countries, stable review of most problematic places (Occupied territories, Lebanon...)

Office of the High Commissioner for Human Rights – součást Sekretariátu OSN, poskytuje podporu všem orgánům – od 2008 **Navanethem Pillay (JAR)**: dříve ICRW, ICC

UNHCR: Vysoký komisař OSN pro uprchlíky – zřízen 14. 12. 1950 Valným shromážděním OSN

Mezinárodní soudní dvůr (Charta OSN + Statut), stranami jen státy, přesto se vyjadřuje i k LP (*Gruzie* Rusko*)

Rada bezpečnosti (co je nového ve vztahu k ČR?) - **do držování mezinárodního míru a bezpečnosti** (čl. 24 odst. 1 Charty), rozhodnutí podle Kapitoly VII. Charty – intervence

Hospodářská a sociální rada - matka zakladatelka

OSN: Treaty based bodies (7)¹

¹ (1) Výbor pro lidská práva vytvořený Mezinárodním paktem o občanských a politických právech; (2) Výbor pro hospodářská, sociální a kulturní práva při Mezinárodním paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech; (3) Výbor pro odstranění rasové diskriminace při Úmluvě o odstranění všech forem rasové diskriminace; (4) Výbor pro odstranění diskriminace žen při Úmluvě o odstranění všech forem diskriminace žen; (5) Výbor proti mučení při Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo

The Human Rights Committee (CCPR) – Výbor pro lidská práva - monitoruje implementaci International Covenant on Civil and Political Rights 1966 and its optional protocols; 18 členů, odborníci nominovaní státy, ale fungující na svou odpovědnost, kvazisoudní povaha, individuální oznámení dle Opčního protokolu (105 států) + 2. Opční protokol o zrušení trestu smrti 1989, neveřejné řízení bez ústního jednání (to mají jen CAT a CERD), výstupem je stanovisko:

„Čl.1

Stát, který je smluvní stranou Paktu, který se stane smluvní stranou tohoto Protokolu, uznává příslušnost Výboru dostávat a posuzovat oznámení od jednotlivců podléhajících jeho jurisdikci, kteří si stěžují, že se stali oběťmi porušení některého z práv stanovených v Paktu státem, který je smluvní stranou Paktu. Výbor nepřijme oznámení, jestliže se týká státu, který je smluvní stranou Paktu, který není smluvní stranou tohoto Protokolu.

Čl.2

Jednotlivci, s výhradou ustanovení článku 1, kteří si stěžují, že některé z jejich práv uvedených v Paktu bylo porušeno, a kteří vyčerpali všechny dostupné vnitrostátní prostředky k nápravě, mohou předložit Výboru k posouzení písemné oznámení.

.....

Čl.4

1. Výbor, s výhradou ustanovení článku 3, upozorní stát, který je smluvní stranou tohoto Protokolu, na každé oznámení, předložené mu na základě tohoto Protokolu, ve kterém se tvrdí, že tento stát porušuje některé ustanovení Paktu.

2. Takto upozorněný stát předloží Výboru do šesti měsíců písemné vysvětlení nebo prohlášení objasňující tento případ a informuje o případných opatřeních k nápravě, jež učinil.

Čl.5

1. Výbor posoudí oznámení, která obdržel podle tohoto Protokolu, a vezme přitom v úvahu všechny písemné informace, které dostal od jednotlivce a od příslušného státu, který je jeho smluvní stranou.

2. Výbor neposuzuje jakékoli oznámení od jednotlivce, dokud se neujistí, že:

- a) tatáž záležitost není projednávána podle jiné procedury mezinárodního šetření nebo řešení sporů;*
- b) jednatel vyčerpал veškeré dostupné vnitrostátní prostředky k nápravě.*

Toto ustanovení se nepoužije tam, kde se zjednání nápravy neodůvodněně protahuje.

3. Výbor zkoumá oznámení podle tohoto Protokolu na neveřejných zasedáních.

4. Výbor sdělí svůj názor příslušnému státu, který je smluvní stranou Protokolu, a jednotlivci.“

The Committee on Economic, Social and Cultural Rights (CESCR) - monitoruje implementaci International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights 1966; jen zprávy od roku 1987, soft law; Výbor pro hospodářská, sociální a kulturní práva při Mezinárodním paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech + na spadnutí je Opční protokol (umožňuje schvalování individuálních či skupinových podnětů) k němu 18. června 2008 schválen Radou pro lidská práva

The Committee on the Elimination of Racial Discrimination (CERD) - monitoruje implementaci International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination 1965; Výbor pro odstranění rasové diskriminace při Úmluvě o odstranění všech forem rasové diskriminace

The Committee on the Elimination of Discrimination Against Women (CEDAW) - monitoruje implementaci Convention on the Elimination of All

Forms of Discrimination against Women 1979; Výbor pro odstranění diskriminace žen při Úmluvě o odstranění všech forem diskriminace žen;

The Committee Against Torture (CAT) - monitoruje implementaci Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment 1984; Výbor proti mučení při Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání

The Committee on the Rights of the Child (CRC) - monitoruje implementaci Convention on the Rights of the Child 1989; Výbor pro práva dětí při Úmluvě o právech dítěte

The Committee on Migrant Workers (CMW) - monitoruje implementaci International Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families 1990 ; Výbor pro ochranu práv migrujících pracovníků a členů jejich rodin při Úmluvě o právech migrujících pracovníků a členů jejich rodin

Convention on the Rights of Persons with Disabilities (čerstvě účinná od 3. 5. 2008), také bude mít výbor...

International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance (čerstvá - 2010)

Společné funkce výborů:

General comments – obvykle o jednotlivých právech nebo problémech, rychlý přehled názorů i dosavadních rozhodnutí

Reports procedure: posuzování obecných zpráv od států – state reports (rok po přistoupení, 2 roky u CRC, pak každé 4 nebo pět let), kombinováno s informacemi z tisku, NGO, agentur OSN, výstupem jsou doporučení v podobě concluding observations (u CESCR, CRC, CMW jediná funkční procedura)

the inquiry procedure – možnost průzkumu včetně navštívení země (opt-out klauzule)

the examination of inter-state complaints - nepoužíváno

examination of individual complaints (CCPR, CERD, CAT a CEDAW) – Opt-in provision

setkání představitelů, čímž má být překonána roztržičnost

+ další smlouvy bez orgánu: **Úmluva o zabránění a trestání zločinů genocidia** (1948) – pachatelé mají být předáni trestnímu soudu, **Mezinárodní úmluva o odstranění a trestání zločinu apartheidu (1973)**, **Úmluva o boji proti diskriminaci v oblasti vzdělávání (1960)** realizace by UNESCO

- komplikovaná komunikace s Charter bodies, navzájem na sebe implicitně či explicitně odkazují a informují se, setkávají se, zároveň se dublují, hrozný zmatek, 0 naděje na vytvoření „1 treaty body“, které by řešilo všechny individuální stížnosti....

SVĚTo – mimo rámec OSN nic (v OSN všichni kromě Tchajvanu a Svaté stolice-má status pozorovatele, snad kromě **ICC – Mezinárodní trestní soud** od 2002 a ochrana LP odstrašením, vznik Římským statutem 1998 * ostatní soudy jinak (ICTY+ICTR vytvořeny Rezolucí RB OSN + Zvláštní soud pro Sierru Leone vzniklý smlouvou mezi OSN a vládou)

SVĚTs – **MOP** od roku 1919, celá řada úmluv (zejména Úmluva č. 111 o diskriminaci v zaměstnání a č. 107 a 169 o původních obyvatelích)

Ze země za zrcadlem:

Americká deklarace o právech a povinnostech lidstva (1948)

Meziamerická komise pro LP (orgán OAS z roku 1969, periodické zprávy, individuální a mezistátní stížnosti a inspekce a kontroly) + Meziamerický soud pro LP dle Americké úmluvy o lidských právech z roku 1967 (+ 2 protokoly k ní) – vytvořen 1979, sídlo v San José – mohou k němu jen smluvní strany a Komise, jednotlivec předložit nemůže

Meziamerická úmluva o zabránění a trestání mučení 1985, zprávy k Meziamerické komisi pro LP

Africká charta práv člověka a národů 1981 (pod OAJ): Africká komise pro LP od 1987 a Africký soud pro práva člověka a národů od 2006 – obdobný model jako začátky ESLP + 1990 Africká charta práv a blaha dítěte (African Charter on the Rights and Welfare of the Child)

Všeobecná islámská deklaráce lidských práv vyhlášená v roce 1981 v Paříži (v sídle UNESCO), Káhirská deklaráce o lidských právech v islámu přijatá Organizací islámské konference v roce 1990, Arabská charta lidských práv přijatá Ligou arabských států v roce 1994 + z orgánů jen konference: Pekingská konference